

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 " " "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy órára 1 " " "

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: BARTHA MÓR.
Kiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ.

Hirdetésár
Hat házasos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű, többesről
hirdetések alkuszorint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj min-
den külön bejelölésért 50 kr.

A világbéke Tránszvál.

Mi ugyan nem hittünk soha az orosz cárnak a világbékét célzó indítványa őszinteségében; nem hittünk a haagai békekonferencia sikerében sem. A csári indítvány felől, az idealizmus felé hajló optimisták legfőleg az azt tartották, hogy II. Miklós császár megkívánta és megirigyelte II. Vilmos császár kollegájától, a minden alkalommal kitörő hevülettel; s, hogy ő is beszéltesse magáról, még pedig úgy, hogy bámulatba ejtse maga iránt a világon: reá árverezett, nagy eszméről szólamban Vilmos testvérré s indítványozta az általános lefegyverzést — a világbékét.

A fegyveres béke alatt nyögő népek s az újdonságból élvezeteken kapva-kapó hírlapírók felültek a cári frázisnak, — őszintének hitték, hiszen oly magas és fényes helyről jön, hogy ahoz alacsony cél és az önzésnek árnyéka nem is férhet. És telekiabálták a világot, mely a világbéke eljövételének boldog országát hirdette diadalzójával. És üdvözölték a hatalmak képviselőit, kik a haagai békekonferenciára összegyűltek, hogy a világbékében fényelgő csári indítvány érdekében konoly és kötelező határozatot is hoznak. Az apró fejedelmecskék és a világi dolgokba mindenkor kolynyeleskedni szerető egyházi hatalom, melynek csakugyan krisztusi jelszava lehetne az örökbéke — ugyancsak orroltak, hogy

nem bocsátották őket a hatalmak képviselőinek e fényes gyűlésébe, a diplomácia rugó-labda játékához — a világbéke feletti elmefuttatáshoz.

A nép jobb sors után áhitozásából származó, fűhöz-fához kapaszkodó hite felett nem csudálkozhatunk, mert őt emésztí a bizonytalanságban a fegyveres béke — a hatalmak katonasági játéka, de az ő fiainak vére hull és vagyonát pocskolják el, a valódi harcban is. Ha tehát óhajta a világ örökbékéjét — szíve szerint óhajt; és ha hisz az ezt ígérő biztatásokban — gyermeked hitéről ad tanubizonságot, amely meg is érdemelő, hogy kielégíttessék. A hírlapírók? hajhásszák a meglepőbbnél-melegőbb híreket, mert az az ujság kapós, amely ilyeket tála! fel. Az olvasó felültetése ott nem jön számba, ahol életmódot képez a valószínű hír terjesztés, voltaképen színezett hazugság. Magoknak a hatalmaknak meg szükségük van egy-egy ily szembekezdésre, hogy időt nyerjenek a békés cél tüntetése alatt készülő háborus zsákmányolásra, vagy legalább a már zsákmányolt birtokok és leigázott népek feletti uralmat biztosítsák magoknak.

Hogy tartalmában nem volt nemesebb a csár örökbéke indítványa, de nem volt nemesebb a hatalmaknak a haagai békekonferencián képviseltetése sem: mutatja az a sikertelenség, a mibe egy-egy, mint másik beleesett. De mutatja különösen az a boszantó közönyösség,

vagy az az önző semlegesség, amivel az Angol hatalomnak a »Délafrikai szabad köztársaság« elleni háborus célja iránt viseltetnek.

Még időnként felvillant ugyan egy-egy hír, hogy a szabad burok ellen elkövethető erőszakot nem nézik behuny szemmel, legalább az angol terjeszkedés különben sem jó szemmel tekintő hatalmak s közbeiepnék a népek szabadsága ellen elkövetni szándékolt égrekiáltó erőszak meggátolására, de ime már imént éppen a nagy béke-apostol a csár birodalmának közlönye a »Novoszi« utján olvastuk, hogy; „a tránszváli kérdésben szó sem lehet a hatalmak közbelépéséről. A berlini »Nationalzeitung« egészen helyesen jellemezte ebben a kérdésben a hatalmasságokat, amikor azt állította, hogy a hatalmasságok érdekeit nem érintik a dél-afrikai események.«

Tisztán hirdeti ez a közlés, hogy a hatalmakat nem az általános emberi, — még olykor saját nemzetük érdeke sem vezeti, hanem a hatalmi önző öncél, mely magának létezik most, akar létezni a jövőben és terjeszkedni vágyik mindenkor, amely pedig az örök béke utján nem történhet. Azért megengedik hallgatagon, vagy semlegességre szerződnek is, hogy itt vagy amott egyik vagy másik nagyhatalom foglalást tessen és elnyomhassa a s z a b a d nemzeteket, amelyek előtt az erőszakosan felépült hatalom — csak bitortás lévén,

A mi szüretünk.

— A »Debreczen« eredeti tárczája.

Sziből üdvözöllek mindnyájatokat, a kik ma e lapot kezeitekbe veszitek! Én vagyok itt, kedves olvasók, tudjátok én, a rossz Erike, ki egykor annyit fecsegettem nektek kis lányok örömeiről, nagy lányok áhírándjairól, asszonyok szejjel foszlott álmairól, ifjak szerelméről, férfiak küzdelméről . . . azután elhallgattam egyszerre, mint a hegedű, melyről lepattant a hur.

Ti oly jók voltatok hozzám! Megkérdeztek a szerkesztő uraktól: »Hol van a fecsegő Erike? Miért nem mesél nekünk? Talán boldog lett, hogy elmúlt, mint a szőlővel jóllakott rigó?« A szerkesztő urak pedig vallat vontak: »Erike nincs többé! Meghalt!«

S ók igazat mondtak. Én magam küldtem el nekik gyászjelentésemet.

— Nem küldhetek tárcát. El vagyok temetve, hagyjanak síromban. A feltámadáskor beszélünk újra! Mert fel fogok támadni. Hogy mikor? Lehet, hogy két, lehet, hogy három év múlva s akkor majd elmesélem siri álmimat. Addig jó éjszakát!

Látjátok, kedves olvasók, még csak egy éve, hogy eltemetkeztem, de már pár hét óta nincs nyugtom síromban. Kénytelen vagyok izegni-mozogni. Hol erre, hol arra fordulok

koporsómban. Földi hangok hatnak le hozzám, mintha nevémen szólítanának ott fenn! Végre is nem állom ki tovább! Megmozdulok, sőt ledöntöm felkeltemben a fejem fölé emelt sarkövet, egy tankönyvekből összepréselt irgalmatlanul súlyos obeliszket. Igaz, hogy még egy évre vissza kell feküdnöm, de mind egy! A medve is fölkel téli álmából Pálforduláskor s körülnéz az erdőben, hogy soká tavaszodik-e még? Aztán visszacamog odújába. Ugy-e, hát annyi jogom nekem is lehet, mint a medvének? Fölkelek s körülnézek kissé a felvilágon. De az Istenért! El ne mondjátok ezt tanárainknak, mert akkor Isten bizony elbuktatnak a magyar iránytanból.

Ni, lám! Eppen alkalmas időben támadtam fel! Vidám hangokat hallok mindenfelől. Szüret van! Mesélek tehát nektek Bacchus örökké kedves ünnepéről, mert köztünk maradjon a szó, siri álmaim unalmasak voltak s jobban esik nekem a szüretéről beszélni, mint Pestalozziról s a jámbor Amos Commeniusról, kikkel odaát társalógtam.

Lássátok, mily kedves ma az én falum! Az a nagy falu, hol nagy hagymák teremnek s melynek közepén két templom áll, egy kereszties, meg egy szélkakasos, s melynek széles utcái gyönyörűségeen be vannak fásiítva. Ezek az utcákon most a hűvös, de verőfényes őszi reggelen sok szekér siet végig,

zörgésükbe bele-beleszól az összeütődő üres hordók tompa hangja is.

Tarka viganós leányok, borzos néném-asszonyok, hetyke puttányos legények haladnak utánuk.

A templommal szemben nagy kőház áll. Annak a kapuján éppen éppen most fordul ki egy szekér.

Derős látvány! Van azon minden, és mindenki! Gondos mama és nagymama egy személyben, kinek viruló arcza kicsúfolja az időt, három takaros menyecske is, kettőnek ölében gagyogó kis baba, a harmadikéban óriási tejeskőcsög, mert hogy a kicsinyek is künn maradnak ma estig. Ezekkel szemközt egy nagy láda tetején karcsu hajdon ül, ki szőke fürteit, sőt arczát is annyira koczkás kendője alá rejtette, hogy ragyogó szeméibe most nem nézhetünk — no majd megteszi azt helyettünk más valaki künn a szőlőben — mert hogy a férfinép már előre kibandukolt.

A saroglyában serpenyő, bogrács, s fehér patvolatkendőbe göngyölítve a »juhtetem« melyből ma az ebéd készül. A kocsis mellett Sanyi ül. Sanyi, a hat éves levante, a trónörökös, a szülők szemefénye, a ház büszkesége. Elégedettségből sugárzó kis arcza, világosan hirdeti, hogy a gyermekek gyönyörteljes ünnepe van ma!

A lovak majd elekadnak a mély homok-

nem kár ha elpusztulnak harcban és nem lábatlankodnak ha alávettetnek — a hatalomnak.

A »Farkas a farkast nem eszi meg« s maga a hies »angol szabad nemzet« előtt is, amint a londoni eszeveszett »háboru Transzvál ellen« kiabálás és a háborupárt ütlegelő tüntetése mutatja, nem a népek szabadságának tisztelete a fő, hanem a kereskedés mindinkább kitágítása s az arany és gyémánt mezők birtokba vétele.

A hatalmak nem veszik tekintetbe, hogy **T r a n s z v á l** — 325.070 km² — meghódítása maga után vonja **O r a n j e t** — 279.759 km² — is s ez a kettő együtt nagyobb mint Magyarország — 279.759 km² — kétszeresen; amellet szintén nagy anyagi erőforrásokkal is rendelkező boldog föld s már magában is nagy nyereség — Anglia hatalma terjesztésére; de egyszersmind foglaló arra nézve, hogy egész Afrika végre is Anglia hatalma alá kerüljön... amiből utóljára is nagy véres összeütkezés fog támadni az egymásra féltékeny hatalmak közt; tehát a világbéke, de önérdék ellen is tesznek akkor, ha Anglia erőszakoskodását rideg közönyösséggel elnézik és nem alkalmazzák a politika terén is eszélyes törvényt: »jobb megelőzni, mint megelőztetni« s nem idézik a hatalmak áreopágjuk elébe Angliát, nem tiltakoznak ama »szabad köztársaságok« meghódítását célzó háboru ellen, mig nem késő és ha a tiltakozásnak nem engednek a büszke, önző Albion: tiltakozásuknak fegyverrel nem adnak nyomatékot az ismét nyomatékos elv szerint »si vis p a c e m, para b e l l u m !«

—a—r.

Debreczen, október 2.

A bpesti unitárius lelkész beiktatása.
Az unitáriusok Koháry-utcai templomában

ban a sok kedves teher alatt. A szőlő kapuja már vendégszerűleg kitért karokkal várja az érkezőket. Nagyon pattant itten osztorával a kocsis, a szekér meg egy nagyot zökken, s aztán szép csendesen gördülnek végig a kerekek a puha harmatos pázsiton, egész a borházig, hol a férfisereg nagy örömrival közt segíti le a nőket. Mielőtt szénéz-nének a szedők egy napos birodalmában, vegyük elő kissé szemügyre a borházat — igazán érdemes rá!

Nadfedelű teteje sátmódjára lehajló vén diófa árnyékában buzdódik meg, három oldalról veszi körül. Belsejében a gerendákról szárazult felkötött, mosolygó piros almák lógnak le, »szép« szőlővel vegyest. Köröskörül a falak ékesen ki vannak pingálva — oh, de nem szobapiktör kontárkodott ott! Még mikor ez a szőlő Nagytiszteletű Soltesz uré volt, egy **I r i n y i** nevű diákember festette ott a különböző alakokat. Az egyik falon egy **C s o k o n a i t** ábrázoló dalias, alatta ez a felirat: »Kancsót fia! Veszendő az élet, s előttünk mint egy pohár bor elfogy... Mellette Metyás király lovagol szamáron. Odább egy szőlőhegy, melyen szüretelnek, s még egy vers: »Tüzet is hozza a pipámba, hadd veszek füstöt a számba, ha pipázom, nyálam uszik, így a jó bor jobban csuszik.

A másik falon bókoló nők, mosolygó férfiak, végre egy itas agastyán következőképen megénekelve: Az öregnek kicsi kell, kicsit iszik, bukik fel.« Közepén fehérre su-

tegnap d. e. iktatta be Ferencz József püspök a bpesti egyházyülekezet új lelkészét

A király köszönete az E. M. K. E.-hez. Tndvlevő, hogy az E. M. K. E. f. é. szept. 17-én Gyulafehérvárott tartott közgyűlésén emlékeszédben emlékezett meg Erzsébet királynéről s ugyanakkor a közgyűlés ő felségéhez hódoló táviratot intézett. Ő felsége, a kabinet iroda útján, legmagasabb köszönetét nyilvánítani méltóztatott s a köszönet a kir. belügyminiszter útján kézbesített az EMKE.-hez.

KÜLFÖLD.

Transzváli-ügy.

A háboru okok.

Micsoda követelések az angol kormányéi s hogy azok mind-mind Transzvál belügyeibe tolatkodást jelentenek, mutatja a következő sorozat:

A Pall Mall Gazette jelentése szerint **C h a m b e r l a i n** a szombati minisztertanácsban bemutatott egy Transzválnak küldendő távirat, a mely a következő követeléseket foglalja magában:

1. A válaszó jog megadása öt év után, korlátozó feltételek nélkül.
2. Városi kormányzat Johannesburg számára.
3. Az igazságszolgáltatás elkülönítése a végrehajto hatalomtól és a bírákodás függetlenítése a volksraadtól.
4. A dinamitmonopolium megszüntetése.
5. A Johanneburg körül lévő erődök lerombolása, ellenben a pretóriai védőművek megmaradhatnak.
6. Az angol nyelv tanítása az iskolában.

A natai határon gyülekeznek a boorok. Eddig már 4000 összpontosítva van és a jövő hét első felében az ir-hadosztály is hozzájuk csatlakozik.

Manch sterben a devonshirei herceg tegnap beszédet mondott, a melyben ama reményének adott kifejezést, hogy Transzválban elébb-utóbb a higgadt, okos politikusok fognak vezérszerephez jutni.

Már tegnap az Angliába menő postát a tengeren és nem Transzvalon át küldték Fokvárosba. Megbizlató helyről híre jár, hogy a Transzválból Durbanba induló vonatot, a melynek holnapra kell ideérkeznie, Volksrustban állítólag néhány kiváló uitlander letar-

tóztatása végett, megállították. Az útegek, a melyek Ladysmithből elindultak, nyilván azért, hogy Dundeebe menjenek, hirtelen azt a parancsot kapták, hogy Newcastlebe induljanak, a mely körülbelül 40 angol mértfölddel közelebb esik a határhoz. Körülbelül 1000 bur Utrechtnél megszállva tartja a Buffalo partjának egyes részeit és készen áll az átkelésre, hogy bevonuljon Natalba. Azonkívül nagy számmal gyülekeznek Sandspruitnál a határon.

Pretóriában erősen elvannak foglalva a burgher-tüzérségnek Volksrustba való elindításával. Eddig már 26 vonat indult oda. — Goubert főparancsnok a Daily Mail tegnapi jelentésével ellenkezőleg holnap Volksrustba megy. A volksraad elhatározta, hogy azo: az idegenek, a kik a burokkal tartanak, a háboru után teljes válaszó jogot nyernek. Egy 300 főnyi német önkéntes-csapat Volksrustba indult. Egy németalföldi csapat vasárnap indult oda. Több kormányhivatal és a legfelsőbb törvényeszek holnap zárva lesz, azután pedig azonnal proklamálják a hadi állapotot. A külfölddel való postaforgalom szünetel. Éjjel a volksraad két háza közös ülést tartott.

Az Ausztriai kormányválság. Tegnap a következő miniszterliszta forgott politikai körökben közkezen:

Elnök és földmivelésügy: gróf **C l a r y - A l d r i n g e n**.

Vasut: dr. **K ö r b e r E r n o**.

Honvédelem: gróf **W e l s e r h e i m b**.

Közoktatásügy: **H a r t l** lovag, osztályfőnök.

Galiczia: **C h l e d o v s z k y**.

Igazságügy: dr. **K l e i n** osztályfőnök, vagy **K i n d i n g e r**, trieszti felső-törvényszéki elnök.

Kereskedelem: **S t i b r a l**.

A legnagyobb nehézséget okozza a pénzügyi tárca betöltése. Emlegetik Böhm-Bawerk és Steinbach, közigazgatási bírósági tanácselnököket, kik már voltak pénzügyminiszterek, de ezek hír szerint vonakodnak tárczát vállalni egy előre is átmenetinek jelzett kabinetben. Emlegetik **K o l b e n s t e i n e r t** is az pénzügyi tárca vezetésére, de ez a jelölés nem bír komoly alappal.

Ugy látszik, hogy ma befejezik, — ha még tegnap befejezték, a kabinet átalakítását.

A nagykövetek óvása. — A portuak azon intézkedése ellen, a mely az 1864 évi júl. 8-áról keltezett szabályokkal ellenkezik,

rolt fenyőfaasztal áll, rajta a reggeli maradványai: egy darab paprikás szalonna, puha, barna rozskenyér, no meg az obligát pálnkás butykos.

A borház kicsi konyhájában folynak az előkészületek ugyancsak. A szabad tűzhelyen pattog a fa, meg megrikatva a kancsal székacsnét, ki éktelen nagy lábasban szalonát olvaszt. Abban pattantja ki az ebédre való kasát. A diófa mellett felépült már a sajto, mellette a nagy taposó kádban, sunyi képű torzonborz ósz bajuszu férfi tánczó, ki a mellette elhaladó Mariskát, a karcsu hajadont kacsintva hívja egy csárdásra.

Mariska tallózni megy. Azok a szedők olyan gondatlanok! Itt is ott is elmaradt egy billeng. Az belekerül a rózsaszínű köténybe. Aztán mez a tökéek közt áll egy ószibarackfa a tarka levelek között! még egy elfeledett barack mosolyog le, azokat is jó volna lerázni! De gyöngédek am a fehér leánykezek megringatni a vén fa derekat. Szerencse, hogy arra tart egy rózsáskepű, ábrándos tekintetű nagy diák, majd segít az a bajon, s lesz ki helyettünk belenézzen a kis leány ragyogó szeméibe, — menjünk hát tovább!

A szedők ugyancsak dolgoznak, telik a puttony a Jankó Imre hátán. Ő maga valami edes bus nótát dalol, csengő, magas tiszta hangon. A többi csak hallgatja... messziről jött nóta ez, nem tudnak abba az ide való beleszólni. Jankó most jött haza a katonaságtól, ő nap hőse.

A borház előtt ismét kocsi áll meg, most

jönnek a vendégek. Egy csapat debreczeni diák terem triszten a földön. Fogadja is őket a három menyecske, de azok kórusban kiáltják: »Hol van Mariska?« Hangjuk olyan komikusán, panaszosan kérdő, miótha azt mondanák: »Ha ő nincs itt, mit ér akkor a szüret, és minek jöttünk akkor mi el?« Aztán megpillantva a távolban a szelben lebegő rózsaszín kötenyt, ujjongatva ügetnek a barackfa irányában.

Mialatt a diófa árnyában teritik a hosszú asztalt. Rajta már a sávoiyos abrosz, most rakják rá a rózsaszínű tányérokat sorba. A szüreti kalács, meg a nagy, virágos kancsó, középre kerülnek. Lócza is van, kettő is, le lehet telepedni, mert immár harangszó hallik a faluból, s elkészült a juhhusos kása. Mindenki ott foglal helyet, hol éppen közelebb éri a tányért, csak a gazda két menyecske lánya nem ült még le, mosolyogva sugnak össze, a konyha ajtóban, ugylátszik valamit forral a két hamis!

Ni, csakugyan! Hát nem letelepszének a fiatal pap mellé, ki nőgyűlölő hírében áll? Egyik a jobb, másik a baloldali, az egyik hussal kínálja, a másik meg akarja tanítani hogyan kell melegeen koczintani (kacsintva.) no, Isten legyen szent atyámnak irgalmas! Bizony ez a két ördög meg szóra hozza!

A cigányok finom orra megérezhette a lakomá illatát. Itt vannak már ók is, pengetik a hurokat. Mig az ebéd tart, csak hallgatót fujnak, szépet bubánatosat. Azt hogy: »Fe-

hogy az ezentul mentes követek

Sp megalak ren kivő tárczaju

Ó. nél tartó Salvaor báró és d. u. 3 szatokra

Készi

Az mindig. — hogy sem.

A szembe

A zelhető

nevüket

gyelet.

Az ték ók a nyét vih

Es tában ha

lait, hog állítsa ó

A végig ók

kül telje

Es zében, n

ki egy h

Cor tott a ve

kepes m

De dig ragy

szívébe

hazaszer

annyival

A

lednélek,

nekem e

a könnyű

szerelem

nagy dia

mindket

halvány

annyira

van fara

»Fé

is jó, h

poharak,

áldás gy

házigazd

bennünke

ki hallga

gondol. A

zsebpénz

hogy az összes európai papi intézeteknek ezentúl megtiltja a szükséges árucikkek vámmentes behozatalát, az összes külföldi nagykövetelek óvást emeltek.

Spanyolország. Madridban hírszerint megalakult a miniszterium. A hadügyminiszterén kívül az összes miniszterek megtartják tárcájukat.

Őszi vadászatok. Bécsből az ő feiségnél tartott ebéd után Lipót bajor herceg, Salvaor főherceg, Krieghammer báró, Bech báró és a 13 személyből álló vadásztársaság d. u. 3 órakor Mürzstegbe utaztak a vadászatokra.

Készítsük a gyászlobogókat!

»Mit faragsz, ács, mit faragsz
Itt a késő éjjelen?
— Akasztófát faragok

Az aradi tizenhárom sirja virággal telt mindig. Egy nemzet könnye öntözi e virágokat — hogy hervadásra ne jussanak azok sohasem.

A hőseket, kik száz csatában néztek szembe a halállal, megejtette az árny.

A legszégységteljesebb halállal, ami képzelhető a földön, multak ki őket, de szent nevüket örökkön fényes glóriába vont a kegyelet.

Az aradi vár híres börtönablakából néztek ők a napsugarat, mely utolszor vetette fényét viharedzett arcukra.

És csüggedés nélkül, igazuk teljes tudatában hagytak oda az aradi vármiazmás cseléit, hogy a vérükre szomjazó zsarnokság oda állítsa őket a bitó elé.

A pribék életunt, buta tekintettel nézte végig őket s minden lelkiismeretfurdalás nélkül teljesíté szomorú kötelességét.

Eszköz, hitvány anyag volt ő a más kezében, mit tudta, hogy felistenek életét oltja ki egy hurokszorítással?!

Consummatum est! A zsarnok gázolhattott a vérben, tehetetlen volta miatt nem volt képes másra.

De az aradi tizenhárom sirja fölött mindig ragyogóbban kel a nap. Egy nemzet véste szívébe az ő nevüket, maroknyi nép, de mely hazaszeretében, hősei ünneplésében százszor annyival fölér.

A martýrok szelleme, soha nem pihenőn

lednélek, felednélek — meg hogy: »Van nekem egy imakönyvem . . . Bele nézek hull a könnyem . . . Az van abba beleírva, a szerelem visz a sirba Az egyik nagy diáknak ezéktől a nótáktól könybe lábad mindket szeme. De a másik, az a mellette ülő halvány arcú, fekete hajú, ki zrinijében annyira hasonlít Petőfihez, keményebb fából van faragva.

»Főlkap egy kelyhet: »Az italból kevés is jó, hát még sok! És összecörrennek a poharak, egymásba mélyednek a tekintetek, s áldás gyanánt hangzik el a tiszteletré méltó házigazda ajkairól: »Isten halgasson meg bennünket! És ekkor egy pillanatra mindenki hallgat, a diákok köz ül mindenik másra gondol. Az egyik jó vizsgára, a másik bővebb zsebpénzre, a harmadik tán kézfogóra — hogy az én jó Istenkém-hallgassa meg különösen azt az egyet!

Majd átesap a nóta friss csárdásba. Viszket is már a szedő leányok talpa. Ők már megebedeltek, tánczolhatnak. Jankó Imre el is ragadta már Csekő Zsuskát, a többi leány utána buzdul, még a taposó embernek is melege lesz, de neki nincs párja! Ott járja magában, úgy a hol a kádból kikerült, nagyokat csattantva tenyerével a mustól megfestett lábszárára.

Egyszer csak gondol valamit. Ha parasztleány nem akart a párja lenni, majd választ ő magának egyet az uri leányok közül. Módosan összeüti meztelen bokáit az egyik elött. No hisz van riadalom? A szerencsés, a

itt jár közöttünk. Figyelik minden lépésünket, minden tetteinket — ha hibázunk valamilyen, ott az ő szent kezük, mely eligazítja e hibát.

S ne adja az ég, de ha ismét jönnek a magyarra viharos napok, velünk küzdőnek ismét ők s nincsen, nem lehet olyan vasjáróm, — mit szét ne törne az a tizenhárom!

Ötven éves fordulóját üljük az aradi gyásznaphoz az idén.

Egy félszázad vitt bennünk tovább, hogy szemünk ne lássa azt a tizenhárom bitót.

Egy félszázad edzette meg szívünk mindjobban arról, hogy a kik a honért éltek, haláltak, szolgaföldben nem nyughatnak.

Nem szolgaföldben nyugosznak ők. Szabad nemzet, szabad nép vagyunk; lelkünk mélyén a hazaszeretet lobogó lángjával, a martýrok tiszteletével.

Október hatodikán, az aradi gyásznaphoz ötven éves fordulóján mint mindig, ismét emlékezünk róluk.

Készítsük a gyászlobogókat. Kerüljön az minden házra e városban s temessünk ismét, mint történt ez ötven év előtt!

—th.

A kollégiumi ifjuság kegyelele.

A debreczeni kollégiumi M. I. T., mint már megirtuk, Sipos Béla, a Magyar Irodalmi Társulat elnökének elnökléte a múlt hó 28-án tartott gyűlésén egyhangulag elhatározta, hogy az aradi hősek mártír halálának 50-ik évfordulóján hazafias és kegyeletes emlékünnepeket rendez.

Az ifjuság emez elhatározása városzerte igazi örömet és lelkesedést keltett. — Azok, kik eddig aggódtak, hogy az októberi gyásznaphoz talán nyomtalanul fog elshunni Debreczen felett, most megnyugodnak — mert tudják, hogy a hazafias érzés ápolására joggal hivatott ifjuság eleget fog tenni kötelességének.

Az irodalmi társulat elnöksége, melyre az ünnepegy rendezése van bízva, már megtette az előkészületeket.

Átiratilag kérte fel a városi dalárdát, a Petőfi dalkört, Munkás dalegyületet, Iparos ifjak dalkörét, az Ács ifjuság dalárdáját, az államvasuti gépjavitó műhely munkásaiból

nőgyűlölő háta mögé menekül. Mire nem jók a széles vállak!

Este van, a szedők már dalolva hazatértek, a vacsora már megvolt. Az asztalnál már csak az idősebbek ülnek, meg egy fiatal ügyvéd, ki a tánczolásnál érdekesebbnek tartja azt, hogy szomzédját hódításainak elbeszélésével mul tassa. Ha bízhatunk neki, minden lánynak a világon elforgatta fejét — biztosan azért néz rá valamennyi görbén.

A diákok okosabban cselekednek. Ők a lányoknak nemcsak a fejét forgatják el, hanem mindenestül forgatják azokat a nagy diófa alatt. Beh kedves így tánczolni, a faktyak halvány világa mellett, félig sötétben. Fehér ruhák lebbennek meg, szőke hajfonatok repkednek s bomlanak fel. Szem szembe néz, kéz kézben nyugszik. Így virul az élet, így vidul fel a lélek. Most minden szív szabadon doboghat, minden ajak elszuttoghatja a maga vallomásait.

Még én is tánczok, én, a halott, mert, mert ezek az emberek nem tudják hogy el vagyok temetve. De mégis, mintha sejtene az én arcomat nem gyulasztja ki a táncz, hideg kezem nem melegszik fel senki kezében az én szemembe nem mosolyog senki, s szívem nem dobban meg senki karjai közt. S a mint éjféli lesz, szeretnék a szellemek szokásához híven aludni menni. Pedig a fiatalok s ugyancsak kiabálják. »Bár csak ez az éjszaka száz esztendeig tartana! De hát nem tarthat addig. Három óra felé nagyon hűvös

alakult »Egyetértés« dalkört és a főiskolai kántust az ünnepegyen való részvételre.

Átiratot intézett ezenkívül az összes egyesületekhez, testületekhez, első sorban pedig Debreczen város tanácsához, melyben hazafias tisztelettel meghívja őket a gyászünnepélyre. A programot, melyen azonban még változás eshetik, a következőleg állapította meg a M. I. T.:

I.

A kollégium udvarán okt. 6-án d. u. 2 órakor:

1. Hazafias ének — előadják az összes dalárdák.

2. Megnyitó beszéd — mondja Sipos Béla az irodalmi társulat elnöke.

3. Gyászdal előadja a főiskolai énekkar.

4. Emlékbeszéd — mondja Kun Béla, a jogász segítő egyesület elnöke.

5. Gyászdal, előadja a főiskolai énekkar.

6. Alkalmi költemény — írja és szavalja Szombathy István hittan hallgató.

7. Hazafias ének — előadják az összes dalárdák.

1/4 órakor a városháza előtt.

1. Énekelnek az összes dalárdák.

2. Beszédet mond Boross Lajos, a D. F. L. szerkesztője.

3. Hazafias költeményt ír Rácz Lajos joghallgató — szavalja Kun Zoltán.

4. Énekelnek az összes dalárdák.

Az ifjuság ezenkívül fel fogja hívni a háztu ajdonosokat is, hogy október 6-ikán tüzzék ki a házaikra a fekete lobogót.

Elvárjuk Debreczen város hazafias polgárságától, hogy az ifjuságot minden tekintetben támogatni fogja. Nem akarja megtagadni a legmagyarabb város nevét, hanem kegyelének adóját lefogja róni azon a napon, mely a legszomorubb napja a magyarnak, de a melyet elfeledni nem szabad soha.

»Készítsük a gyászlobogókat!«

Táviratok.

A pestis.

Budapest, okt. 1. Oportóban ismét őt u j p e s t i s e s m e g b e t e g e d é s f o r d u l t e l ő, egy halálesettel. Hír szerint az egészségügyi kordonból néh á n y k a t o n a m e g k a p t a a p e s t i s t.

van már, menni kell haza. A cigányok indulót húznak.

Ez aztán a diszmenet! Legelől a magyarruhás diák nagy borus kancsóval, utána a többi, ki egy, ki két leánnyal a karján. A nőgyűlölő is jobb erkölcsök t tanult már, lám két hölgy is simul a karjára, míg a nagy nőhódítónak nem jutott egy sem. Csak a gyermekek mennek most szekéren. És a pompás hűvös éjjelen minden keresztutnál megáll a társaság áldomást inni a kancsóból, s a szőlős kert kapujánál még egyszer rázendítik a cigányok visszavonhatatlanul utolsó csárdást s a fiatalok ismét tüzzel járja kabátban és kendőben, mit nekik a térdik erő homok.

Aztán egy kézsorítás, egy kézsók, vége van a szüretnek az idén. Emléke hevit azonban sok szívet a hosszú télen át is. A diákoknak eshetik most legrosszabbul rí szatérni a kollégiumba. Ám kis barátim, ne féljete. Az édes mustból előbb csipős karcos lesz, azután forr ki belőle a mámorosító erős bor. Az édes enyelgések után csipős, sőt keserű tudom, nektek a megvalás — de várjatok csak! A keserűséből forr ki majd a szerelem bora, mely mámorba ejti szíveteket, s akkor meglássátok esztendőre, vagy kettőre — »S z ü r e t u t á n l e s z a z e s k ü v ő !

És most jó éjt! Koporsóm födelét lecsapom. Emlékezetek meg néha a halotról.

Erika.

A francia összeesküvők pöre.

Budapest, Okt. 1. Szépt. 30-ikán délelőtt megkezdődött a vádlottak kihallgatása. Derouléde védője, Falateuf, kíséretében jelent meg a bizottság előtt, de megtagadta a feleletet azzal a kijelentéssel, hogy az állami törvényszék illetékeséget el nem ismeri és csak a nyilvános ülésen fog nyilatkozni. Deroulédet erre a Santé-fogházba vitték.

Kihallgatták Ballière és Barillier vádlottakat, a kik kijelentették, hogy ők plebiszcitárius republikánusok és hozzátették, hogy csak az állami törvényszék előtt fognak vallomást tenni.

A Patrie azt mondja, hogy a kormány a kamarák jegybehívását november 7-ikére tűzte ki.

Beke Imre 25 éves jubileuma.

— Az érdem jutalma. —
(Saját tudósítónktól)

Debreczen okt. 2.

Debreczen város tanácsa mai ülésén a legszebb elismeréssel koszoruzott meg egy olyan férfit, ki élete minden percét nemes önfeláldozással ritka becsületességgel szülő városának Debreczennek áldozta fel.

Ez az érdemes munkás Beke Imre városi kiadó, ki a mai napon töltötte be hivataloskodásának 25-ik évfordulóját.

Húszöt év nagy idő az emberi életben, de kétszeresen nagy ha azt becsületes munkával töltötte el valaki. A mai önző világban szinte ritkaság számban megy ez már, s érthető az a nagyrabecsülés, a mely a városi tanácsnál Beke Imrével szemben megnyilatkozott.

Elismerése volt ez a munkának és szorgalomnak, de egyszermind példamutató azoknak, kik ifjai erővel szolgálják ma még a derék városnak közügyeit.

Vegyenek példát Beke Imrétől, igyekezzenek az ő útján haladni, mely csakis az érdem elismeréséhez vezethet. A tanácsülésről különben a következőkben számolunk be.

*

Debreczen városának ma teljes tanácsülése volt, a melynek szokatlan népessége meglepte azt a ki úgy 10 óra tájban lépett be a nagy gyűlés terembe.

A városi tanács gróf Dégenfeld József főispán elnöklété alatt teljes számban ült a zöldasztal körül, míg a gyűlés tagok helyeit a városi hivatalnokok impozáns serege töltötte be.

Ott láttuk különben Simonffy Imre kir. tan. polgármestert, Komlóssy A. főjegyzőt, Boczkó Sámuel főkapitányt, Oláh Károly, Bészler Károly, Roncsik Lajos, Körner Adolf, Hajdu Gyula tanácsnokokat, Szabó József főszámvévót. stb. stb. Komlóssy Arthur főjegyző mellett ült azután az a buzgó lelkes hivatalnok, a kinek tiszteletére egybegyűlt Debreczen város tanácsa és hivatalnoki kara — a derék Beke Imre.

Gróf Dégenfeld József főispán 10 órakor nyitotta meg a tanácsulást. Örömeinek adott kifejezést, hogy a gyűlésen jelen lehet, s kifejezheti nagyra becsülését Beke Imre iránt, a ki mindig buzgó hivatalnok volt a városnak.

Azután Komlóssy Arthur főjegyző olvasta fel a tanácsi indítványt. Az indítvány 1000 korona jutalmat óhajt kiadni Beke Imrének buzgó, önfeláldozó munkásságáért s azon pontosságért, melyet mint hivatalnok 25 év óta tanusított. Azt javasolja a közgyű-

lésnek a tanácsi javaslat, hogy a jutalmon kívül a teljes erkölcsi dícséretet is adja meg Beke Imrének. Ezt az indítványt annak idején tudvalevőleg elfogadják.

A tanácsi javaslat felolvasása után zugó eljenzés hangzott fel. — Majd Simonffy Imre kir. tan. polgármester emelkedett szólásra.

Mindenekelőtt — ugymond — méltóságos főispán urnak mondok köszönetet, hogy az elnöki helyet szíves volt elfoglalni s ezzel a tisztviselők iránt érzett jóindulatát újra kimutatni.

A főjegyző ur után kevés mondani valója van. De nem mulaszthatja el, hogy ne üdvözölje Beke Imrét, kit már 24 éve, mióta a város polgármestere ismer és becsül. — Átadja neki ezután a tisztviselők jutalmazására szánt alaptól az 1000 koronát azzal a kivánsággal, hogy Debreczen városát szolgálja még sokáig olyan buzgalommal, mint a milyenért most az elismerés elnyerte.

A polgármester bevéde, mely után átnyújtotta Beke Imrének a 1000 koronát, zajoson megéljenztek:

Ezután ugy a főispán, mint a tanács összes tagjai melegen üdvözölték az ünnepelet, ki a meghatottságtól remegő hangon mondott köszönetet a főispánnak és a tanácsnak az üdvözléért. Igérte, hogy egész életében hű munkása lesz szeretett városának.

Gróf Dégenfeld József főispán még néhány meleg szóval üdvözölte a jubilaust, mire a lélekemelő ünnepély véget ért.

H I R E K.**Az Andrássy uton.**

Mint valami nagy rengetegben,
Ugy járok itt a tömkelegben,
A hol senkisésem ösmer engem:

A város örök zsibongása,
Nekem edes zaj hasomássa:
— Mint a mi erdeink zugása!

A szembejövő ifju leányok:
Akár az erdei virágok,
— Legalább en úgy nézek rajuk!

Bár nem kedves hasonlatomnak,
Szabása a ruhácskajoknak,
— De nagyon szépen mosolyognak!

Am sok ficsur elől kitérek,
Mert én az erdőn, — addig élek!
Nem valami öserdőt értek...

Ugy járok itt a tömkelegben,
A hol senki sem ösmer engem:
Mint valami nagy rengetegben!

Szabolcska Mihály.

* **Uj regényünk.** Lapunk egyik legközelebbi számában kezdjük meg Sudermann a Herman, a nagy regényíró egyik rendkívül érdekes irodalmi becsü regényét. A regény czime:

Miről regél a malom.

Sudermann e munkáját nagy áldozatokkal tudtuk megszerezni, hisszük, hogy olvasóink ez áldozatot méltányolni fogják.

Sudermann regényének befejezése után rögtön megkezdjük

Erdélyi Gyulának

a magyar írói gárda izmos tehetségű tagjának szép eredeti regényét, melyet lapunk számára írt.

Felhívás

a «Debreczeni Nyomdász-Egylet» tagjaihoz és a lap-szerkesztőségekhez!

Tisztelt Tagtársak!

Ötven éve lesz okt. 6-án, hogy a magyar szabadságharcz hősei vértanu-halált haltak Aradon; vérükkel pecsételve meg elszántságukat, melylyel az 1848-ik évi törvényekért és Magyarország szabadságáért küzdöttek.

Az 1848-iki törvények egyike tette szabaddá a sajtót, melynek mi munkásai vagyunk. Maradhatunk-e távol mi, kik oly sokat köszönhetünk a 48-iki törvénynek, e hős vértanuk 50 éves gyász-ünnepéről?! Azt hiszem, mindnyájan azt mondjuk: Nem!!

Hozzátok fordulunk, tisztelt tagtársak, és Önökhöz, tisztelt szerkesztőségi tagok, hogy tetszés szerinti adományokkal tegyék lehetővé, hogy a debreczeni nyomdászok is küldhessenek koszorut az aradi vértanuk szobrára. Adakozunk mindnyájan tehetségünkhöz képest bármi csekély összeget, hogy a szép cél megvalósulhasson.

Adományokat elfogad a «Debreczen» szerkesztősége és alólírottak a városi, illetve a Csokonai-nyomdában.

Az adományok nyilvános nyugtázása a holnapi lapok útján történik.

Debreczen, 1899. okt. 2.

G. Szabó Kálmán,
egyleti tag.

Kurucz Béla,
a nyomdász-egylet
elnöke.

* **A városi szeszkereskedés ügye.** A D. E. tegnapi száma a következő érdekes cikket hozza a nélkül, hogy hozzá egy sor kommentárt merne fűzni:

A bor és szeszfogyasztási adó bérléte. Mint ösmeretes, 1899-ik évben Debreczen város tanácsa kibérelte az államtól a város területére a bor és szeszfogyasztási adó kezelést. A szerződés három evre szól, de a pénzügyminiszter rendszerint a szerződést csak 1 évre köti meg, úgy hogy az első év letelte után a következő évre a pénzügyminiszternek jogában áll október 1-én három havi felmondással a szerződést felbontani. A városnak — ha a miniszter nem bontja fel a szerződést — még a jövő 1900 és 1901-ik-években kezében lenne a bor és szeszfogyasztási adókezelés. Ma azonban váratlan és meglepő eset történt mi a városházán nem kis izgalmat keltett. A pénzügyminiszter délelőtt távirat érkezett a tanácsot, hogy a szerződés január 1-től felbontja. A szerződés felbontásának az a magyarázata, hogy nemrégén Áron és társa ajánlatot adtak be a miniszterhez, melyben a bor és szeszfogyasztási adó kibérlését óhajtják s 20,000 forinttal több bérösszeget ígérnek, mint amennyit a város jelenleg fizet az államnak. A városi tanács most deputábiót készül meneszteni a miniszterhez, hogy a fogyasztási adókezelést ne vegye ki kezükből.

Olvasóink igen jól tudják, hogy mi a szeszkereskedésnek — első sorban morális szempontból — határozott ellenzői voltunk s vagyunk is.

Ároneknak azonban jelenlegi sakkhuzását helyeselni egyáltalában nem tudjuk. Ők, akik Debreczen városának sokat, igen sokat köszönhetnek, megtehették azt, hogy üzleti érdekeik mellett agitáltak, de bevárva a szeszkereskedés ellen felebbezőknek leérkezendő

választ, fel kellett és illett volna hagyniok a további lépésekkel. A liczitalás fele eszközök nem alkalmasak arra, hogy a szeszkerésben a helyes elv győzzön.

* **Névszerinti szavazás.** A f. é. okt. 7-en tartandó rendkívüli városi közgyűlés napirendjére a mai sűtőház épületének és telkén-k a város javára megszerzése s ezért cserében a Pavillon laktanyától délre fekvő városi területből 2710. □ területnek a katonai kincstár javára elidegenítésének kérdése mint névszerinti szavazással eldöntendő ügy kitűzetett.

* **Helyettesítés.** A Kaderász Gábor nyugdíjaztatásával megürült vásárbiztosi állásra a r. főkapitány Pávay Gyula polg. biztost helyettesítette.

* **Uj ügyvédi iroda.** Dr. Király Péter, lapuuk volt főmunkatársa az ügyvédi vizsgát sikerrel letévé, városunkban nyitott új irodát. Az irodahelyiség a Teleky-utcán, Gundy-féle házban van.

* **Választások a jogász segítő egyesületben.** Szombaton déután alakult meg az ifjusági egyesületek legtekintélyesebbike, a jogász segély egyesület. — 6 órakor nyitotta meg az alakuló ülést Dr. Ozory István jogi-kari dékán felügyelő tanár. — Meleg szavakban üdvözli a nagy számban összegyűlt ifjuságot s felhívja az ifjuság figyelmét azon fontos nagy súlyúal bíró körülményre, nevezetesen arra, hogy jogakademiánk ez évben fogja megünnepelni fennállásának 100 éves jubileumát s az egyesületre, mint első egyesületre nagy feladat vár s e feladatok teljesítésére az ifjuság vállvetett össz működése kívánatik meg; hogy azonban ez lehetséges legyen, sok függ attól, hogy kik vezetik az ifjuságot. Ezért arra kéri a gyűlés tagjait, hogy tisztí karát oly egyénekből alakítsa meg, kikben garanciát nyer az egyesület az előtte álló nagy feladatok teljesítésére, jól lehet előre becsátja, hogy ez által rem akarja a választást befolyásolni. Különben a tisztí kar a következőleg alakult meg. Az egyesület elnökeül K u n B e l a 4 j h. választott meg egy hangu közfelkiállással. Ugyancsak egyhangulag választották meg főjegyzőnek: B a c s ó J e n ő 4 j h., aljegyzőnek R á e z L a j o s 1 j h. könyvtárnoknak M o l n á r B e l a 3 j h. ellenőrnek B e n k ő G e z a 2 j h. pénztárnoki állásra nézve voltak megoszolva a választók, meny nyibben az egyik rész a F r á t e r E r n ő 2 j h t. a másik rész pedig L u k á c s f y J ó z s e f 3 j h t. óhajtott volna. Szavazás alá kerülvén a dolog szótöbbséggel F r á t e r E r n ő 2 j h. lett az egyesület pénztárnokává. Választmányi tagokul az egyes évfolyamokról a következők választattak meg: a negyed évről: S i p o s B e l a és M o h á c s y J á n o s, a harmad évről: S z i t h a S á n d o r és M é s z á r o s K á r o l y az első évről: P á k a y B e l a és M a r j á s s y E n d r e. Ezzel az alakuló gyűlés véget ért. Mint látható a fenti névsor garanciául szolgál azon teendőkre, melyre ez egyesület hivatva van.

* **A debreczeni tisztviselők önszegélyő egyesületének hivatalos órai és igazgatósági beosztása f. é. okt. 2-án (napi biztos Györy Kálmán), 3-án (napi biztos Harsányi Gusztáv), 4-en (napi biztos Konec Elek), 9-en (napi biztos Márk Endre), 16-án (napi biztos Materny Lajos), 23-án (napi biztos Miskolc Jenő), 30-án (napi biztos Oláh Imre) naponta este 5-6 óráig. Hivatalos helyiség Gr. Dégenfeld tér 2 sz., emelet.**

* **A tisztviselő egyesület tagjai értesítettnek, hogy színházi szelvény jegyek, melyek minden bérletes előadásra érvényesek, naponként d. u. 5-7 óra közt válthatók az egyesület hivatalos helyiségében.**

* **Hajdúvármegye állategészségügye.** Hajdúvármegyében a múlt héten a következő állatbetegségek fordultak elő: Lépene: Hajdú-Böszörmény 1 u. Takonykór és bőrféreg: Nádudvaron Földesen 2 u., Püspökladányon 1 u., Hajdú-Szoboszlón 1 u. Rühkór: Hajdú-Hadházon 1 u. Sertésvész: B.-Ujvároson 1 p., H.-Hadház 5 u., Téglás 6 u., Földes 68 u. Kaba 2 u., Nádudvar 1 u., Szovát 38 u., Tetetlen 1 m Hajdú-Böszörmény 2 sz. Hajdú-Nánás 2 u., H. Szoboszló 2 udvaron.

* **Az izr. szentegylet jegyzője.** — A Chevra khadisa tegnap tartott választmányi ülésén Kuthy Zsigmond lemondása folytán dr. P o p p e r Alajost választották jegyzővé, a ki azt el is fogadta.

* **Egy leány miatt.** Egy leány miatt veszett össze H o r v á t h Józsefné és N a g y István. A leányról H o r v á t h Józsefné mondott sok jót, de N a g y István csalódott benne. Az eset vége egy utcai botrány lett, mely alkalommal N a g y István, a vitatkozás hevében úgy vágta fejbe Horváthné, hogy azt előntötte a vér. A rendőrség vizsgálatot indított.

* **Véres kardpárbaj** volt tegnap este 9 órakor ifj. Szilágyi Lajos Pestvármegye gyakornoka és Noszlopy Aladár közt. A verekedést becsületbírószág előzte meg, a mely az országos kaszinóban hozta meg határozatát, a mely szerint Szilágyi Lajos és Erdélyi Kámán köteles fegyveres elégtételt adni Noszlopy Aladárnak. Az első párvialdal ma volt, a mely Szilágyi Lajos súlyos sebesítésével végződött. Az ellenfelek most másodizben állottak ma egymással szemben. E napokban fog Noszlopy Erdélyi Kálmánnal úgy mint kardra megverehedni.

* **Díjlövészet.** 1899. okt. 1-én díjat nyertek: Legjobb mélylövessel Fodor József 2 kornát, körilövés-sel Szabó Sándor 2 kornát.

* **Halálozás.** A legmélyebb fájdalom érzetével tudatjuk felejthetetlen jó atyánk, nagy és dédnagyapa, jó testvér, sógor, nász és áldott emlékü jó rokon néhai polgár K í s s Á n d r á s n a k f. hó 1-én, d. u. 2 órakor életének 76-ik, bus özvegyiségének 3-ik évében 1 heti szenvedés után történt gyászos elhunyt. Kedves halottunk földi részei f. hó 3-án d. n. 3 órakor fognak Cserépes-utca 7-ik számú házól az ev. ref. nagy templomban tartandó gyászszertartás után, a Péterfia-utcai temetőben örök nyugalomra tételni, Vég-tisztességtételre rokonainkat. ösmerőseinket és a n. é. közönséget szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen, 1899. október hó 2-án. Bánatos gyermekei: Zsuzsanna férjével P. Tóth Bálinttal és gyermekeik; Sára férjével P. Hüse Istvánnal és gyermekeik; András nejjével Szabó Zsuzsánnával, P. Simon József gyermekeivel. Az elhunytak testvére: Polgár Kiss Ferenc nejjével Mike Sárával és gyermekeik. Sógorn és sógornői: Özv. P. M é n e s Á n d r á s n é B a l o g h Z s u z s a n n a és gyermekei, M é n e s Z s u z s a n n a férjével P. N é m e t h J a n o s a l és gyermekeik. Násza: P. Szabó András nejjével Bereczky Zsuzsánnával, számos unokák, hédunokák, közeli és távoli rokonok nevében is. A temetést Dankó M. temetkezési intézete rendezi.

* **Öngyilkos tisztviselő.** V a r g a Gyula pestmegyei számtiszt, tegnapelőtt ismeretlen okból agyonlőtte magát.

* **A Corsó kávéházban** ma este Magyarai testvérek zenekara által zeneestély tartatik.

* **Sajtóhiba igazítás.** Lapunk Szept 28-iki számának ujdonsági rovatában — 4-ik oldal 3-ik hasáb — T ó t h Á n d r á s a l k o t á s a c z. 3-ik sorában h o r v á t helyett h o n v é d teendő.

Ugyancsak lapunknak az 1848/9. — a honvédek gyűjtésének nyilvános nyugtázásában Szept. 26. l. sz. H a r a n g i S á n d o r neve teendő H a r s á n y i S á n d o r helyett.

A képviselőház mai ülése. Bpest, okt. 2.
A mai ülésen Kossuth Ferencz beszélt s tette meg indítványát a képviselőháznak az a r a d i ü n n e p é l y e n v a l ó r é s z v é t e l é t i l l e t ő l e g. Széll utal a házszabályokra és kéri, hogy az indítványt holnap tárgyalják. A ház az indítványt elfogadja.

Az Aradon elítelt honvédtisztek névsora.

I. A tizenhárom.

Nagy Sándor József
Török Ignác
Aulich Lajos
Damjanics János
Grf. Leininger W. Károly
Lahner György
Knézich Károly
Pöthenberg Ernő
Gf. Vécsey Károly — akasztófára;
Sweidl József
Kiss Ernő
Dessewffy Arisztid
Lázár Vilmos löpor és golyóra.

II. Tábormokok.

Gál Miklós Lenkey János
Gáspár Endre Piketti Cusztáv.

III. Törzstisztek.

Ábrahám Károly
Asbóth Lajos
Bayer József
Bekffy József
Beniczky Lajos
Berzsek József
Berzsenyi Loránt
Csapó Vilmos
Cserey Ignác
Czillich Ede
Dippold Antal
Dobay József
Ferenczy Albert
Forró Elek
Földváry Károly
Hadik Gusztáv
Horváth János
Kazinczy Lajos
Kiss Károly
Korponai János
Kökenyesi Szaniszló
Lenkey Károly
Lukács Dénes
Máriassy János
Ményhárt Antal
Mesterházy István
Meszlényi Ödön
Mezey Károly
Molnár Nándor
Nagy Jenő
Németh János
Papp Károly
Paulovits Imre
Perczy Mihály
Psotta Móríc
Querlonde Ferencz
Rákóczy Zsigmond
Rappaich Dániel
Rohonczy Lipót
Szász János
Szathmáry Mihály
Szeleñits István
Tóth Ágoston
Waldberg Károly
Zambelly Lajos.

IV. Alezredek.

Beóthy György
Bezeredy Lajos
Czintula Antal
Damazkin György
Derra Kálmán
Dobay Ágoston
Driguet Péter
Fekecs János
Forget Henrik
Galvanyi Cesar
Görgey Armin
Hauszer Károly
Herkalovits Antal

Incedy László
 Jarosy Adám
 Jaszvitz Ferenc
 Jeszenszky János
 Karolyi Miksa
 Kisfaludi Miska
 Kiss Ferencz
 Kölgey Ferencz
 Kossuth Sandor
 Krain János
 Leitner Nándor
 Liptai Ferencz
 Majtheny Kálmán
 Makrai László
 Martiny Frigyes
 Marzós Imre
 Meszéna István
 Mihailovits Mihály
 Nyeregjártó János
 Okolicsany József
 Polák Vilmos
 Potocky Péter
 Pukly János
 Reichel Kristóf
 Salamon Elek
 Sebő Alajos
 Simonffy József
 Soupper Ágoston
 Szabó Vincze
 Szilavetzky Ágoston
 Veisz János
 Zsó János
 Z-urmay Lipót

V. Órnagyok.

Adam Ferencz
 Albrich Károly
 Alsó Sandor
 Aman Ferencz
 Antos János
 Asbóth Adolf
 Balazs Marton
 Balazshazy Mihály
 Banyaffy Rudolf
 Barany Sandor
 Barcza Boldizsár
 Barta Endre
 Bauer Lajos
 Benkó Rudolf
 Bethlén János
 Birsi János
 Bogdanovits Lad.
 Bötes Sandor
 Calczada Alfonz
 Clementik Gábor
 Csernovits György
 Csifk János
 Csunkó Antal
 Csutak Kálmán
 Czappan József
 Dallos Elek
 Desewffy Lajos
 Driska Szilárd
 Egervary János
 Endes József
 Fedrigoni Cornél
 Festetics Ernő
 Fornszek Sandor
 Freiburg Lajos
 Frivisz Ferencz
 Fülhegyi Henrik
 Gedeon Miklós
 Gergelyi János
 Gira Adám
 Götmann Ede
 Hodasi Sandor
 Haloska Adolf
 Hank Lajos
 Horvath Ferencz
 Irinyi Berian
 Jónak József
 Jónak József
 Kálmán Lajos
 Karolyi Pál
 Kauszier József
 Keresztes Ferencz
 Keresztes Lajos
 Kerkapoly Móricz
 Kézay László
 Kisnig Károly
 Kiss Antal
 Koczó Károly

Kolik Ferencz
 Köller József
 Komáromi István
 Kompolti Ágoston
 Kovács Ernő
 Kubinyi Károly
 Kutassy Pál
 Laszberg Károly
 Lehoczky Nándor
 Leustch Albert
 Madarassy Miklós
 Mayer Henrik
 Mecséry Gusztav
 Mezőssy Pál
 Mitterbacher Gusztav
 Molnár Károly
 Móricz Dénes
 Móricz Károly
 Mukits Aurél
 Nagy Lajos
 Natali Mátyás
 Nizner Antal
 Nyitrai János
 Offenbach Lajos
 Okolicsányi István
 Pásztori Sándor
 Peicz Kröly
 Perczel Antal
 Petheó Vilmos
 Petrovits Endre
 Pfönigsdorf Sandor
 Philipovszky János
 Pongrácz István
 Rác Ferencz
 Raday Pál
 Rohraann Károly
 Sándor Kálmán
 Schenovitz Frigyes
 Schober Emil
 Schott László
 Schubert Ignác
 Sebes Emil
 Soupper Sándor
 Stankó Samu
 Stark János
 Sternegg Alajos
 Szabó Imre
 Szabó József
 Szász Mihály
 Szentiványi Kázmér
 Szepeshazy Sandor
 Szilard Adolf
 Szokolicz Mihály
 Velsz János
 Vermes Ignác
 Virland Antal
 Villain Gyula
 Virágh Gida
 Virsbiczky Lugin
 Volf Adolf
 Vunder Mihály
 Zaborszky István
 Zeidler József
 Zsilinszky László
 Zierer József
 Zombath István
 Zsambokréthy János.

Folyt. köv.

Lajoska gróf.

Egyik váradilapból:

Tisza Kálmán kedvencz fiát, a nyalka Lajos grófot az ő városába hozta el huszárnak stb. (Két hasábos hír.)

Milyen eset! Ilyen nem történt
 Az ég alatt s a föld fölött,
 Lajos gróf, a legifjabb Herbert
 Egyenruhába öltözött.
 Bámul világ! A nyalka urfi
 Csizmat és sarkantyut kapott,
 Milyen eset!... Két hasáb hírben
 Irnak felőle a lapok.

Tisza Lajos freiwillig urnak
 Ez ünneplés mi jó esk,
 Hogy ifjú botorkázásit
 Mily mély ahitattal lesik,
 Óvodától — a kaszárnyáig

Milyen hallatlan karriér...
 Bizony-bizony valamit máma
 Csak a Herbert-ég, a mi ér.

A daliás Lajoska grófról
 Zeng majd az ének még sokat,
 Mint szorít le a küzdő térről,
 A kik különbek, masokat.
 Miként halad hir s vagon utján,
 Elérve mindent, mit akar
 S mint nézi ezt semmit se téve,
 Örökre türve a magyar.

Lajoska gróf, Ön bizonyára,
 Ha tanult, se sokat tanult,
 De azt tudja, hisz tudni kene,
 Hogy mit tanít s beszél a mult.
 Szegre tűzött bihari pontok...
 Nem kell mementó semmi más,
 Hejh, de jól is fizet mi nálunk
 — Lajoska gróf — az arulása!!...
 Bandi.

TANÚGY.

A tanári-kör gyűlése.

Népes gyűlésben tartotta ujjáalakulását a debreczeni kör f. évi szeptember 30-án. Az ev. ref. kollegiumban összegyűltek: Dóczy Imre gymn. felügyelő, Sinka Sándor ev. ref. gymn. igazgató, Váradi Károly piarista gymn. igazgató, Karai, Kulcsár, dr. Nagy, S. Szabó kollegiumi, Beczner, Domokos, Harmath, Horvay, Kardos, Nádasdi, Pogány, Zimmermann realisk., Langh, Starck, Vass és Zver piarista gymn. tanárok.

Dóczy elnöki megnyitójában rámutat a tanári körök fontos feladatára; a debreczeni körnek is céljaul tüzi ki a pedagógiai kérdéseket élenk figyelemmel kísérni és a tanári tarsadalom összetartozását erősíteni. E kettős munkához kíván sikert és áldást.

A gyűlés először is tisztikart választ; tisztviselőkül megmaradnak a régiak, t. i. elnök Dóczy Imre egyh. ker. gymn. felügyelő, pénztáros Harmath Gergely, titkár dr. Kardos Albert főrealisk. tanárök; míg az alelnöki székbe, mely még Cserhalmy József halálával üresedett meg, a piarista gymn. új igazgatóját Váradi Károlyt emeli a kör, a ki szép beszédben köszönte meg az irányában nyitvanított bizalmat.

A gyűlésen felolvasás is volt. Kardos Albert ismertette azt a nagy és kedvező változást, melyet a felekezeti tanárok helyzete tüntet föl az utolsó évtizedben. Szembeállítja ezzel az állami tanárok helyzetét, a kik szigorubb szolgálati viszonyok között teljesítik hivatásukat és a kik anyagiakban éppen nem tartottak lépést a felekezeti haladásával. Különösen vi szás do og, hogy míg az állami tanároknak csak egyharmada jut a VIII. fizetési osztályba, illetve az 1400, 1600, 1800 frtos fokozatokba. Ez a kedvezőtlen beosztás annál jobban bántja az állami tanárokat, mert az 1893. évi fizetési törvény meghozatalakor maga Csáky gr. miniszter jelentette ki a képviselőházban, hogy a tanároknak a felét fogja besorozni a VIII. fizetési osztályba.

A gyűlés helyesléssel fogadta a felolvasást és Sinka, Dóczy, Karai rektifikáció megjegyzései után kifejezte azon óhaját, hogy az orsz. tanáregyesület központi igazgatósága is lépjen sorompóba az állami tanárok ezen jogos kívánalmainak megvalósítása végett.

IRODALOM.

Egy igen alkalmi könyv. Az aradi tizenhárom. (Hamvai Ödön könyve.) Október hatodikán lesz felszázados évfordulója annak a gyászos eseménynek, hogy a szabadsáért küzdött honvédő hős sereg diszeit Aradon a zsarnoki önkény kivégeztette. Tizenhárom dicső tábornok halt e napon vértanu-halált a szent ügyért, a melynek zászlaját diadáról diadalra hordozták a hősök, míg az északi zsarnok nyers ereje és egy nagyavagyó ember gyalazatos arulása sarba nem tiporta a győzelmes trikolor. A szomorú nevezetességü

évfordulóra Hamvay Ödön a fiatal író-gárda egyik tehetséges tagja, megírta a dicső vértanuk és a gyászos októberi nap történetét. Hosszu, alapos kutatások eredménye ez a könyv, melyből hiven megismerjük a hallhatatlan hősök egész életét, a gyászos nap történetét és a világsi feyverlettel szomorú következményeit. — Sokat irtak már erről a tárgyról, de Hamvay könyve mégis számos értékes adattal gazdagítja az október hatodika s azzal összefüggő események irodalmát. Az egymással néha homlokegyenest ellenkező egykorú leírásokból igen nehéz eligazodni és csak széleskörű kutatások után lehet a tiszta valóságot kiválasztani. Ezt a dicséretes munkát végezte Hamvay Ödön, mikor most a félszázados évforduló alkalmából a helyes világításban ismerteti meg a szomorú eseményeket. A legnagyobb részletességgel, hiteles adatok egész halmazával írta le a vértanuk élettörténetét, a magyar foglyok és különösen a vértanuk börtöni életét, a vértörvényesek üléseit, az ítéletet (melynek hiteles szövege magyar fordításban itt jelenik meg először), a vértanuk utolsó óráit, a vérlázító kivégzést és a kivégzés után lefolyt eseményeket. Mellékletül még a szabadság többi aradi vértanuinak és a Pesten kivégzett szabadsághősöknek történetét is tartalmazza a tizenhárom vértanu könyve, mely mindenképpen melő a nagy eseményekhez és megérdemli, hogy egy magyar család asztaláról se hiányozzék. A könyv a t i z e n h á r o m vértanu arczképen kívül több szépen sikerült kép e t tartalmaz, a borítékra pedig Aczél Henrik jeles festőművész festett gyönyörű allegóriát. A 16 ivre terjedő könyv, amelynek kiállítása Légrady testvérek nyomdáját dicséri, Deutsch Zsigmond és társa (Dorottya-utca 9. sz.) kiadásában jelent meg és kapható az ország minden könyvkereskedésében. Ára füzve 1 frt., — diszes kötésben 2 frt.

Törvényszék.

* **Bűrgyi végtárgyalások.** 1899. év Okt. hó 2-án: Kósa Géza s társai ellen s. t. sért. büntette. Bezsei János ellen s. t. sértés büntette. Okt. 3-án: Frommer Mór ellen m. o. hamisításért, Ónodi Antal ellen s. t. sértésért. Okt. 4-én: Dienes Géza ellen szand. emberölés büntetettének kísérletéért. Szabó Miklós ellen gyújtogatásért. Okt. 5-én: Löw József s társai ellen párviadal vétsége. Hoch Árpád ellen személyes szabadság ell. véts. Nagy Eszter s társai ellen magzat elhajtás. Ifj. Kiss Ferenc ellen lopás vétségéért. Okt. 6-án: Szedlák János s társa ellen kettős házasság büntette. Deák József ellen s. t. sért. büntette. Somogyi Bertalan ellen sikkasztás vétségéért. Tóthfalusi (Kövesdi) Gábor s társai ellen lopás büntette. Ugyanaznap még ítélethirdetések lesznek.

Tudomány, irodalom, művészet.

A regény műfaja.

Irta és felolvasta **Osengey Gusztáv**, az eperjesi közös — ev. és r. kath. — tanári körben.

Folytatás.

III.

A regény történeti fejlődésének átnézets után bátran beléphetünk a műfaj csarnokába.

Szives olvasóim talán elfogadnak engem vezetőnek abban a műhelyben, ahol a regény készül. Nem olyan vezető leszek én, mint azok a szakértők, a kik a kiállított gépet nagy körülménységgel apróra megbirálják, de ha kezökbe adnak a vésőt, meg a kalapácsot, hogy csinálják meg hát ezt a strofot, vagy azt a kereket, a rugókat, meg a tengelyt, aztán állítsák ő sze, hogy járjon: gúnyosan jegyeznék meg, hogy hisz az nekik nem mesterségük, ő: magasabban állanak, mert ők kritikusok.

Nos hát én ugyan kritikus nem vagyok, de a regény csinálás jó ideig mesterségem volt.

Ismerem a dolog minden csinját-binját, megtudok csinálni minden strafot, rugót, kereket s azt hiszem, csak úgy meg fovom tudni magyarázni az egész gép szerkezetét, mint maguk a kritikusok.

Akadtam én már olyan kritikusra, aki apróra szétszedte az egész szerkezetét, alkalmazta rá a maga mintájának rajzát, s mikor azt tapasztalta, hogy a gép egyetlen srófja sem pászolt az ő rajzának részeihez, kimondta rá, hogy az fuser munka. Pedig a gép jól járt a mester önzeállítására szerint, csak hogy más a »szisztéma« szerint készült, mint a milyent a kritikus mintarajza mutatott.

És itt van a bökkenő.

Tapasztalhatta már minden regényolvasó, hogy bizonyos alkalommal, mikor valami regényt olvasott, az olvasmány oly feszült érdeklődést ébresztett benne, a mesés szöveg bonyodalma annyira átragadta az egymásból folyó érdekes helyzetek világába, hogy önmagáról megfeledkezve mintegy benne élt maga is az elbeszélés eseményeiben. Mäskor meg az olvasmánynak alig volt valami mesebonyodalma; de a szereplő alakok oly mesterileg voltak megrajzolva, a cselekmény számai oly következetesen folytak a szereplő egyének jelleméből, hogy a jelenetek mintegy megelevenülve tárulak föl előtte, mintha csak egy színi előadás szereplőinek lelki kifidelmét látná az egyszerű történet lefolyásában. És éppen úgy megelégedett magáról s éppen úgy benne élt az előtte feltárult mozgalmas életben, mint a másik mű olvasásakor, pedig a kétféle mű okozta mügyönyör teljesen különböző volt.

Ugy van! mert az első inkább epikai természetü regény volt, a másik meg inkább drámai.

Nos kritikus uram, hol a mintarajzod? valamelyikre nem fog rápászolni; más a sróf, más a rugó itt is, amott is, pedig mind a kettő a maga szerkezete szerint megoldja feladatát.

A mai regénynek kettős a forrása, az eposz és a dráma. A kétféle forrás összevegyül benne, de egyikben az egyik, másikban a másik jut tulsulyra az író célja szerint. A jó mester tudja mit csinál, e felől nyugodtan lehetünk. Csak az a kérdés, hogy mind a két fele irányban jó mesterekkel van-e dolgunk?

Nem kell-e a kétféle elemnek egyensúlyban lenni? Egységes-e a regény műfaja? — s ha igen, akkor a szétágazások közül melyik a jogosult?

Azt már minden regényolvasó tudja, hogy a regényeket szervezetük szerint két főcsoportra osztják: a szenzációs regények és a jellemregények két főcsoportjára. A kritikusok a kiállítási érdmet csak az utobbinak osztják, az elsőt csak eltűrik s valam! alsóbb fajta munkának tartják. Abban igazuk van, hogy a rossz gyártmányok mind ide tartoznak s ez már előre gyanussá teszi a regényeknek ezt a válfaját. De hát mind rossz-e? Alsóbb rendű-e azért, mert az író célja más, a feldolgozott tárgy is más természetü?

Ezzel a kérdéssel tisztába kell jönnünk, csak aztán mondhatjuk el, hogy meg tudjuk különböztetni a jó regényt a rossztól.

Először tehát azt kell megvizsgálnunk, hogy van-e egységes regény-műfaj?

A regény műfajánál, eltekintve az író céljától, három jön tekintetbe:

1. A kor, melyben az elbeszélés lefoly,
2. A szereplők jelleme,
3. Az egységes cselekmény, amit máskép a regény meséjének nevezünk.

De ezek olyan föl-ételek, melyeket az eposznál éppen úgy megkövetelünk, mint a drámánál.

Keressük tehát a különbséget.

A keresztyén eposznál is éppen úgy megvan a felsőbb hatalmak közreműködése, mint a görög eposznál, bár különböző világézetek termékei. Végzetszerű tehát mind-nik. De a keresztyén lovag-eposz hőse szabadabb, önálló cselekvése biztosabb, az egyéni szabad akarat jökban érvényesül nála. Még nagyobb a különb-

ség a keresztyén és a görög drama közt. Mig a görög drama is végzetszerű, mind a mellett hogy az egyének szabadakarata nyilvánul benne, addig a keresztyén drámában mindenki felelős saját tettéért, nem végzetének, hanem saját tévedésének esik áldozatul. Sőt rosszul mondtam: a keresztyén drama hőse nem is lehet áldozat; gyszerűen bukik, mert tevedett. Ez az önfelelősség kizárja a végzetszerűt. Sőt a keresztyén drámának már egy tovább fejlődése is van: a társadalmi sznmü, melyben a szereplők cselekvését gyakran követi a siker, a mi még inkább kizárja a végzet szerüt.

A görög eposz tehát a keresztyén lovag-eposzba csak folytatását nyerte, más világ-ézetben fakadva hasonlóvá fejik, jele, hogy lényegük rokon, mig a keresztyén drama már lényegében is más, mint a görög, mert egész más a morálja. Amott a görög drámában az egyéni cselekvés még mindig vallásos eszmék leg örében mozog s annak nyomását érzi, emitt tisztán erkölcsi alapon indul meg, tehát tisztán egyéni, önálló, azért önmagáért felelős.

A keresztyén társadalomnak ez a két műfaja tehát sokkal ellentétesebb; mint a görög római világban volt. Annál különösebb, hogy a regény műfajában egyesülni tudtak.

Ennek a vegyülésnek alapokait közelebb-ről kell megvilágítanom.

Folyt. köv.

A család öröme.

A következő levél ékes bizonyítéka, hogy a sok betegség által megrontott vagy meggyöngített vért föl kell frissíteni. Erősítésére tehát nagy gondot kell fordítani. E célra a Pink-pilulát kell használni, az egyedüli helyreállító szert, melynek eddig meglepő eredménye volt. Bochet József, ezeltől tanító Hanteluceban, Beaufort mellett (Savoie, Franciaország) a következőkben három gyógyulást mond el, melyet a Pink-pilulával ért el.

Három év óta, így írja levelében, borzasztó gyomorhaj kinzott: nem volt már étvágyam és a keveset, a mit ettem, nem tudtam megemészteni. Gyakran fuldoklás fogott el és hanytam. Semmifele szer sem adott megkönnyebbülést. Jól tudom ugyan, hogy hatvanhétéves korában nem várhatja az ember, hogy ugyanolyan gyomra legyen, mint a milyen huszéves korában volt, de mégsem vesztettem el bátorságomat és jól tettem, mert mióta a Pink-pilulát ismerem és használom, teljesen egészséges vagyok. Jól eszem, jól emészték. Leányom, a ki mint én, beteg volt, a Pink-pilula használatával szintén meggyógyult.

Továbbá, ami még meglepőbb, feleségemet, a kinek husz év óta a vér élessége volt a baja, a mi fején kiállhatatlan viszketés: ez kiütést okozott, a Pink-pilula tökéletesen meggyógyította. Most fájdalom nélkül fésülködhetik, a mi azelőtt lehetetlen volt haja ismét fényes és megnőt. Örülök, hogy ezt husz évi szenvedés után megirhatom. Láthatja, mekkora örömet szerzett családomnak a Pink-pilula.

Mindebből világosan kitűnik, hogy a Pink-pilulának a legkedvezőbb hatása van mindazokra a betegségekre, a melyek a vér-szegénység vagy az ideggyöngeség következtében keletkeznek. Persze ilyen betegség sok van. Például: vérszegénység, idegesség, sárgaság, gyomorhaj, reumatizmus stb. A Pink-pilula kapható Magyarországon a legtöbb gyógyszeriarban. Egy doboz ára 1 frt 75 kr, és hat doboz 9 frt. Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszeriarában, **Budapest, Király-utca 12.**

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

 KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír cégnyomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték cégnyomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

 nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Evi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

 reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

 igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.